

Temat: Gospodarka w epoce kolonialnej. 13.01.2014

1. Handel kolonialny:
  - a. nowe szlaki handlowe
  - b. udział Anglików, Holendrów i Francuzów
  - c. korsarze
  - d. kompanie handlowe
  - e. dualizm gospodarczy Europy
2. Nowe formy produkcji:
  - a. praca nakładcza
  - b. manufaktury
  - c. nowe środki płatnicze- weksle i banknoty
  - d. narodziny kapitalizmu
3. Zmiany na wsi:
  - a. grodzenie w Anglii

Ad 1. Skutkiem odkryć geograficznych było powstanie nowych dróg handlowych, przede wszystkim morskich. Handel z koloniami przynosił duże zyski, co doprowadziło do rozpowszechnienia się zjawiska **korsarstwa**. Początkowo korsarze byli wspierani przez władców Anglii i Francji. Wkrótce Anglicy, Francuzi i Holendrzy zaczęli sami poszukiwać i tworzyć własne kolonie. W celu kontroli handlu tworzono **spółki kupieckie- tzw. kompanie handlowe**. Najślynniejsze kompanie to **Holenderska Kompania Wschodnioindyjska i Brytyjska Kompania Wschodnioindyjska**.

Zmiany w handlu i napływ towarów oraz kruszców, do Europy prowadziły do nowych zjawisk. Rozpoczęła się tzw. **rewolucja cen**- żywność zaczęła drożeć a wyroby rzemieślnicze tanieć. Dodatkowo napływ srebra doprowadził do **dewaluacji**, czyli obniżenia wartości pieniądza. W związku z tym na zachodzie kontynentu zaczęły mocniej rozwijać się handel i rzemiosło, natomiast na wschodzie rozwijało się rolnictwo (w przybliżeniu granicę wyznaczała rzeka Łaba). Zjawisko to nazywamy to **dualizmem gospodarczym**.

Ad 2. Handel z koloniami przyczynił się do zwiększenia zapotrzebowania na produkty wytwarzane w Europie. By produkować więcej i maksymalizować zyski kupcy i najbogatsi

rzemieślnicy zaczęli zlecać wykonywanie poszczególnych elementów produktu. Następnie z uzyskanych tak elementów składano dany artykuł. Proces ten nazywamy **pracą nakładczą**. W ten sposób doszło do powstania **manufaktur**- zakładów, w których zatrudniano drobnych rzemieślników specjalizujących się w produkcji poszczególnych elementów.

Potrzeba usprawnienia handlu doprowadziła również do powstawania **banków** oraz wprowadzenia **weksli**- pierwszych papierów wartościowych i **banknotów**.

W ten sposób zaczął się rodzić nowy system gospodarczy – **kapitalizm**.

Ad 3. Rozwój handlu doprowadził do **rewolucji agrarnej**. W Anglii rozpoczął się **proces groduzenia** – właściciele by zwiększyć areał pastwisk do hodowli owiec (istniało duże zapotrzebowanie na wyroby tekstylne z wełny) zaczęli odbierać pola dotychczasowym dzierżawcom i groduć je, czyli stawiać płoty (najczęściej kamienne). Zmusiło to część mieszkańców wsi do poszukiwania innego zajęcia i miejsca zamieszkania (często w koloniach).